

СВІЧАДО

№3
ЛЮБАНЬ
БЕРЕЗЕНЬ 1988

ЧАСОПИС ХРИСТИЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

ІЗ БОГОСЛОВА

ПАСХА ПОКАЯННЯ

„Я - світло світу. Хто йде за мною, не блукатиме у темряві, а матиме світло життя.“ / Іоан 8,12 /

Містерії покаяння ми не в смілі зрозуміти без біблійного контексту, бо в ньому знаходимо певні структури, а що найважливіше - цілі покаяння / покути й навернення /.

Сягаючи до книг Старого Завіту, у загальному, бачимо схему реляції між Богом а ізраїльською церквою /народом /. Насамперед - поминаючи дрібні факти- Бог покликає спільноту Ізраїля, щоб на ній довершити спасіння світу і для світу. Дуже часто реляції між Богом і Ізраїлем надхнені автори окреслюють, як „Любий/Бог/- Дружина, Люба/Ізраїль/“ /Пісн. 4,11-12/. Потім Ізраїль відходить від союзу з Богом - просто грішить невір'ям супроти Бога. Проте Бог через своїх пророків /пророк не той хто звичає, накликає, промовляє в імені когось іншого. Так називано вже Арона, який промовляв в імені Мойсея/ остерігає народ, щоб поверну до союзу. Коли народ даві перебував у бунті проти Яве /„той, хто є“, „Судий“ - дослівно „Самобутний“. Лому єдиному присуде буття як таке, все інше дістає буття від Бога/, Він в різний спосіб карає, остерігаючи народ. Ізраїль зрозумів, що дорога зневірення до нічого не веде і приймає покаяння. В історії спасіння Ізраїля це повторувалось.

Прекрасною картиною- символом, який зображує тугу Ізраїля за Богом- є дійсність вавілонської неволі. Сумний народ над ріками Вавілону співає пісню: „Над ріками Вавілонськими,- там ми сиділи та й плакали, коли згадували про Сіона.../ Як же зможемо ми заспівати Господні пісні а землі чужини /Пс. 136,1-4 /.

По короткому представленні схеми покаяння у Старому Завіті, переходимо до її дефінітивного й повного значення, а також сенсу зображеного у Новому Завіті.

Весь простір і смлу покаяння /покути/ можемо абагнути тільки через картини Євангелія, а пунктом кульмінаційним є Ісус Христос. Він бо своїм словом навчав і навчає, що покаяння - це не лишемірство, просто покаяння- це правда людини про себе і радикальне ствердження своєї недосконалості в реляції до Бога.

Прекрасно зображує покаяння Євангеліст Матей, який у перикопі проказує Слова Ісуса: „А як постите, то не будьте сумні, як оті лицеміри: вони бо змінюють обличчя свої, щоб бачили люди, що постять вони. Направді кажу вам: вони мають уже нагороду свою! А ти коли постити, намасти свою голову, і лице своє вмий, щоб ти посту свого не виявив людям, а Отцеві своєму, що в тайні; і Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно.“

Надавничайність цих слів торкає один найважливіший аспект покаяння - тайну /таємницю, незбагненність/. Перш за все повинні ми в тайні покаяння бачити суб'єктивну дійсність, тому, що кожна людина зокрема нав'язує на різний спосіб зівраний, знехтуваний контакт з Богом, тому в

тексті сказано: «Щоб ти посту свого не влизив людям» - тут алімазі до фарисеїв. Покаяння є також дійсністю об'єктивною, фактичною, бо людина існує у просторі спасіння - історії /смерть і Воскресіння Ісуса Христа/, яка стала і стає для світу чимось певним, незаперечним, тому об'єктивним.

Радикалізи про який згадує Спаситель - хто хоче йти за мною... - не є покаюнням для покаюння, це просто не мало б жодного сенсу. Покаюння треба розуміти, як свого роду "форму технічну", яка прямує до НАВЕРНЕННЯ людини - бох це мета покаюння. Знов навернення це вираження для себе, а формою вираження «для себе» і «за собою» є покаюння.

Доходимо до завершення посту /який є формою, фактом реальним до навернення/ - ВОСКРЕСІННЯ. Щоб воскреснути - треба вирасти для себе, так як вчив це Месія, вираючи на Хресті «для себе» й «за собою» за людство, за гріх людства. Це незлічимо для всіх поколінь людства - «смерть Ісуса» стає більш арозумілою у світлі Восьмого Дня - Воскресіння. Парадокс Хреста в очах світу стається для християн Дійсністю Воскресіння. В так широкому просторі розуміння і відчування смерті і воскресіння Ісуса можемо зрозуміти частинно тайну Бога, який дав нам Свого Сина, щоб на Хресті Він стопає гріх світу - смерть. Павло Апостол з великою радістю каже: «Де, смерте, твоя перемога? Де твоя, смерте, жало? Жало ж смерти - то гріх, а сила гріха - то Закон.»

В «нашій» історії спасіння - кожна людина має і переживає свою історію спасіння через навернення-метою покаюння є зникати смерть, - з якої випливає гріх - через Любов. Просто - покаюння для Воскресіння. Разом з Христом вмерти, вмитись у Його Крові; з Ним воскреснути, тобто стопає смерть. Тоді загине-мо для старої людини /за собою/, і ставе-мося «Дитиною Нової Землі», де Любов «забуде» про ненависть; де воскресіння «зникать» смерть; де Світло засяє в тіні. І так засмучені будуть утішені; лагідні успадкують нову землю; голодні та спрагнені правди нагодовані будуть; милостиві помилувані будуть; чисті серцем будуть бачити Бога; миротворці синами Божими

стануть; вигнані за правду успад - кууть Царство Небасне; багаті духом увійдуть у Небо.

РАДІЙТЕ І ВЕСЕЛІТЬСЯ - бо смерть втратила своє жало.

о.Б.Мойсей Дрозд

ОТЦІ ЦЕРКВИ ПРО ПІСТ

Значення посту творить не здержність від їди, але усунення гріхів. І хто обмежує піст тільки до здержності в їді, той властиво безчестить його. Ти постиш? Докажи мені це своїми ділами! Якими, скажеш, ділами? Коли побачиш бідного, дай милостиво. Коли маєш ворога, помирися! Коли побачиш свого друга насиллям, не завидуй! Коли побачиш гарну жінку, перейди мимо. Хай постяться не тільки уста, але і слух, і зір, і ноги, і руки, і всі члени нешого тіла... Що за користь, коли ми здержимося від птиць і риби, а гриземо і з'їдаємо братів.

Якщо теперішній піст проведемо з такою ревністю, що цього тижня зовсім перестанемо клястися; наступного поконаємо гнів, а того, що по ним наступас, викоринимо обмову, а в дальших тижнях поправимося ще в інших, то йдучи тією дорогою вище й вище, мало-помалу осягнемо сам вершок чесноти.

В часі Чотирьдесятниці звичайно всі запитують про те, скільки тижнів хтось постив. І від одних можна почути, що вони постили два, від інших - три, а ще від інших - всі тижні. Та яка користь з посту, якщо б ми перевели його без добрих діл? Коли хтось каже: «Я постив через усю Чотирьдесятницю», а ти скажи: «Я мав ворога і примирився, мав привичку злословити й оставив її, мав привичку присягатися і позбувся тієї дурної привички.»

Іван Золотоустий, Про статуї, вибране з книжки: Перлини Східних Отців, Нью-Йорк - Рим 1987

ДРУКУЄТЬСЯ НА ПРАВАХ РУКОПISY. ВИДАЄ МОЛОДЬ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ У ЛЮБЛІНІ. АДРЕСА ДЛЯ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ - BOGDAN TROJANOWSKI
UL. SWIERCZEWSKIEGO 14/14 11-200 BARTOSZYCE

Із снів Евтерпи.

РОМАН ДРОЗЬ

Ч Е К А Н Н Я

+ + +

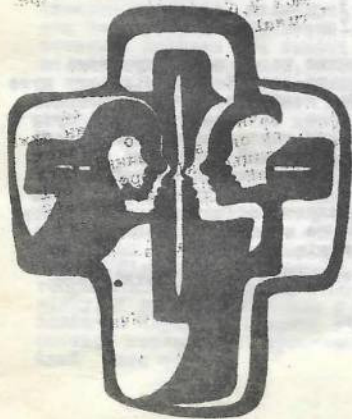
Обрії ску
в коханні молодечім
чекають уст
як чава вина
в олишковому гав

Загоріле тіло
медовим сонцем
хде холодна
гранітного моря
як смирна спина
гачкуватого бича

Піснява волося
розцепіреного хурбов
очікує вітру
із дикого поля
як спльоване чоло
вінця тернистого

Обняття коханків
розп'яті собом
виглядають своєї дитини
як вершок Голгофи -
життя на хресті

Все на світі вже було
чекає лиш минулого
мов спільної душі

Царівати з верхниї черепів
руками прибитими в небеса,
мов сокіл, якому капотять крила
безнастанно на льоту буття...

глугом Світло обнажене, напів
роздерта темнота червон червоних
і царська ната від плівка упила -
отак укинулись майбутнього жетони.

Царівати, хоча на голові
стримлять терни корони людства
і буйство вла стяскає всі в'язниці:
чи хрест екстазом смері і безпутства? -

Тайна скрещення обох світів,
де в центрі порожнечі - бунності віра.
"Господь воцарися" як Любові Світлослова,
розтягнута хрестом, раменами "Мир-Вам"

Л А З А Р Е В І Р О У К И

П'янить єдина мисль відкопана куттями,
Доземний білі знепокоєний об'єктом
Незнаник не питає отолі ями,
Де прийдеється апієнати життя аксіому?

П'янить буття, яке бродячу й драхлу скуку
Кида на шальку пошквни блівніра...
Безформність духа ушійдає в сполуку
Із порохом розп'яття вічного на міраж.

В потузі вірліня за динки не зстигаєм,
Коли в сиску безодні час плыве ручаси.
Земля, знецінена безсмертя, тліня оресол'ї.

Руками саме гробиться життя в буденній глині
І загрибається яйцем у кості шквирні,
Проте на дні в нашії оле світлості роздол.

МІЖ НАЦІЯМИ

Демо про українсько - єврейські відносини

Протягом останніх кількох років у польській пресі появилось багато статей про польську допомогу євреям в часі другої світової війни. Справа виникування євреїв гітлерівцями в таємному періоді ко раз повертає на сторінки часописів та книжок. Причиною збільшеного заінтересування це сто бувають теперішні події. Так було нпр. після проєкції фільму „Шоах“ Клода Лянцмана, так є тепер в привоку процесу Івана Дем'яника.

Від довгого часу на Заході позаявляється посилені атаки на український народ за так звані „історичні антисемітизм“, що випливають „зриси проти хидізства починаючи від гетьмана Богдана Хмельницького“. Така укра-інофобна пропаганда, правдоподібно, виходить з того самого джерела, що голоси які звинувачували поляків у допомі гітлерівцями, чи показували, як ніби то поляки пасивно приглядалися мордуванню євреїв.

У польській пресі, спровокованій такою ситуацією, появилось багато матеріалів про поміч поляків для євреїв. Часто є там, нахаль, також інформації про укра-іноську поміч німцям в реалізації політики виникування євреїв.

Слід однак сказати, що українці також помагали євреям, але про це не пишеться майже взагалі. Ніхто за українців того не зробить. Тому треба збирати і публікувати такі інформації. Історична правда про стравні часи II світової війни така: були різні випадки з боку українців у відношенні до євреїв - одні в більшій чи меншій мірі помагали реалізувати гітлерівську політику виникування, а другі рятували.

В Польщі живуть українці нпр. Іван Довбенко, Марія Блячук, Михайло Василенко, котрі в нарахуванні життя рятували євреїв. В концтраційному таборі на Майданку згинув у 1944 р. о.Омедія

Ковч - греко-католицький священник, що помагав рятувати євреїв. Треба також сказати, що на халь багато українців у списках Яд Вашем Інституту в Єрусалимі та в інших того роду матеріалах фігурують як поляки. Справа є особливо важлива доки це свідки, що можуть цось розказати, подати конкретні приклади помічі, линаються в живих. Такі свідчення були б матеріалом для істориків, які досліджують українсько-єврейські взаємини.

Вже вісім років в Ізраїлі існує Товариство єврейсько-українських зв'язків, яке очолює Яків Суолемський. Товариство, яке нараховує понад 500 членів - євреїв і українців, зацікавлене в тому, щоб оба народи пообулились упереджені і щоб поміншились відносини між ними. Товариство старается за визнання Митрополита Андреса Шептицького „Праведником світу“. Видає воно текв кварталник „Діалог“. Інші цілі Товариства - то організація наукових конференцій, популяризація творів українських письменників і поетів та поборвання антисемітизму і українофобії. Усе це має створити атмосферу порозуміння і припинити ворожнечу.

Яків Суолемський зібрав уже інформації про біля 400 українців, які помагали рятувати євреїв під час війни. Написав вже про деяких з них книжку /англійською мовою / і тепер готує наступну. Тому вважаю, що кожен хто має якісь інформації, матеріали чи спогади про українську поміч для євреїв під час німецької окупації повинен написати на адресу:

Яков Суалемску
Ramat P.O.B. 25021
Jerusalem
Israel

Помимо того, що проблема українсько-єврейських відносин дуже складна, невдячна, а часто також небезпечна, ті справи повинні бути об'єктивно опрацьовані через обі сторони. Великий вклад має в тій ділянці б'юлетень „Діалог“, який поміщує всякого роду матеріали, що представляють стаковина „за і проти“ і через це є важним джерелом для дослідників.

березень 1988

Р. Матвійчина

про літературу

НЕВЧЕНКО - АТЕЇСТ ЧИ ВІРУЮЧИЙ ?

Літературний доробок Шевченка, невідокремлений від його візії, вже за його життя викликав контрверсії. Торкнувшись вони не лише змісту того чи іншого твору, але цілого світогляду великого Кобзаря, його візії світу, людини і Бога. Особливо до двадцятих років нашого століття квестіонаровано часом християнські погляди Шевченка, не було сумніву що до його віри у Бога. Зараз більш складна ситуація, хоча досліджування його творів займається багато вчених і постало вже тисячі праць, що торкаються Шевченка. Небагато з цих робіт дійсно об'єктивні. Популярність і значення Шевченка такі великі, що кожна група та ідеологія пробує знайти в ньому свого духовного провідника, розуміти його твори у світлі власних переконань. Це якесь пояснення факту, що одні вбачають у Шевченкові релігійного містиків - інших атеїста. Радянські шевченкознавці у переважачій більшості інтерпретували його твори під кутом атеїзму і матеріалізму. У творах видавчик у Польщі, Західній Європі й Америці підкреслюється передовсім християнські ідеї його творів.

Яка дійсна змістова творів українського поета ?

В однаковій мірі треба відкинути містицизм і атеїзм, як крайні інтерпретації. Де ж отже ця об'єктивна "золота середина"? Годі знайти її без, хоча б поверховного, перегляду аргументів, яких обидві сторони вживають на підтвердження своїх рацій. Радянські критики, що висказувалися за атеїзмом, опирались на переконання про:

- критичне ставлення Шевченка до деяких провалів релігійного життя /монашество, церковна обрядовість/
- негативне ставлення до церковної ієрархії,
- відношення Шевченка до Бога, погане бачення і претензії до Творця, за потурання злу в дійсності, що нас оточує,
- і на кінець, найсерйознішим аргументом, на їх думку є картина Христа змальована поетом у його творах.

Докладне осмислення поодиноких аргументів вимагало б за багато аналізів. Найбільш властивим буде зайнятися коронним аргументом, тобто ролей, яку Шевченко приписував Христові. Видається це тим більш кінцевим, що ставлення до особи і ролі Христа зумовлене одночасно баченням світу і людини.

Шевченко не написав твору де виразно була б виложена його христологія. Багато разів повторюються однак мотиви, які увліли в цілості дозволяють на своєрідну візію Христа. Досить багато місця автор присвячує Ісусові в поезії "Марія". Треба було б довше зупинитись на цьому творі також з цього огляду, що в ньому радянські критики бачуть головний доказ атеїзму Кобзаря. Проблема полягає передовсім у тому, що Шевченко виразно сугерує наче б то Марія зачала "з гриху", заперече отже зачаття зі Святого Духа, а з консекрації - божество Ісуса Христа. " Право до таких висновків давав би також факт, що поет кінчає поему смертю Ісуса на хресті, не згадуючи навіть про воскресіння. Змістова твору однак не така однозначна, як видавалося б при представлений наведених фактів. У цій самій поезії Шевченко багато разів виразно називає Ісуса Богом, Месією, Спасителем, Вшакують. В ньому бачить сповнення пророцтва пророків - Ісаї, Єремії.

Якщо ці окреслення і диграфії мали б бути лише літературним заходом, що не має нічого спільного зі справжнім переконанням автора, то годі так само ставитися до поетичних молитов Шевченка. Молитові їх багато, але одна з найгарніших походить з поеми "Марія". Це повне уповання і надії звернення до Матері Бога - Мученика. Ніщо не уповалис до твердження, що певні звернення Шевченка жива іронічно. Особа Ісуса Христа потрактована з великою повагою. Все в Його дитинстві бачить об'явлення прийдешнього мучеництва з оборони свободи і правди. Смерть на хресті є консеквенцією життя довгою любові й турботи про людське добро. В поемі Шевченко показує, враз контраст з життям Ісуса Назарет, безсмертних людських ніз-правд: діяльність, форсеюське зловлення з власної досконалості, згноювання прагди і моралі, бездушність до об'єктується до виповнювання закону!

Сенс і значення Христового подвигу Шевченко дуже ясно показав у "Життєписі Букварі". У цьому першому українському букварі знаходимо ті ідеї, яким Шевченко був вірний у всіх своїх творах. Спрацьований під кінець Його життя має одночасно найбільш передумку і репрезентаційну христологію. З цього огляду варто навести цілий текст:

"Ісус Христос, син Божий святим духом, воплощений од пречистої діви Марії, научав людей беззаконних слогу правди і любови, єдиному святому закону. Люди безза конні не мали його іскреннього святого слогу, і розділя єго на Хресті межє рабейнинами, яко усобниама і Богодула. Апостолі, святії ученики єго рознесли по всій землі слово пради і любови, і єго святув Молитву."

Вимова цього своєрідного символу віри пригадує атмосферу поеми "Марія". Поет відкреслив людськість Божого Сина, надтоюся землі, історичні риси життя Ісуса, але показав також Його значення. Христос, що доводив невідому науку про правду і любов, виявився сладині між люди, які Його розділя називали Богодухуьником. Переміг однак з хреста, а Його безсмертну науку понесли Апостолі на цілу землі. Настові Ніло тут скорше про те, щоб

показати людям дорогу поведінки, основні цінності. Буквар має сповістити роль дороговказу, може з тому автор не згадує про Воскресіння. Підкреслює божество Христа, коли говорить про Волочеження через Св. Духа.

Інший образ Христа показує поет в "Неофітах" - поємі присвяченій першим християнам. Христос не лише навчав, що правдива свобода це вірність правді у кожному виборі життя, це любов до світу й людей, Вік одночасно є силою, яка чинить нас здійсними до такого життя, самог Правдов, Свободов, Любові і Миром. Воскресіння Христа, сильно підкреслене в поемі, це заклик до боротьби серед труднощів і загроз про автентичн життя, конкретність пошуків найвищих цінностей. Христовий хрест стає тут не лише формою об'явлення життя людей у бездушності, хоростості, байдужності..., але показує сенс терпіння, проминаючи потугу зла, перемогу "живого істинного Бога". Коли бачимо Його у перспективі воскресіння, Вім є джерелом спасіння.

Христос Шевченка-це не Бог філософії і догми, але Бог пізнаваний у людському досвіді, що бере участь в житті людини, терпить, якого не розуміють; не "візантійський Сават", але Емануїл-"Бог з нами". У постанні такої візії Бога не мале значення мав на певно особистий досвід поета. Життя у кріпацькій неволі і на засланні ув'язнаними Його на певні цінності: свободу, правду, любов, змігня процяти. Шевченкові найближчий Христос, який визнає через своє пониження до покори і автентичності життя, відповідальності за Його життя. У цій перспективі слід глибше ставлення відносно Церкви. В основі закнидів скерованих до церковної ієрархії стояла хурба про правдивий образ Бога - Правди і Любові. Церква такого Бога не показує - вважає поет. Автентичне міре відношення до Бога суперечить також пустій обрядовості й побожності не пов'язаній з життям.

Ці проблеми - духе актуальні й сьогодні, опротивлення поета повоинчистою життю, свідчать скорше про Його глибоке заангажування з християнство між про атеїзм.

Аліція Хрін

ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ
ПЕРЕГЛЯД ІСТОРІОГРАФІЇ

Йосафат Коциловський – останній владика на перемиському греко-католицькому престолі – народився 3 березня 1876 року в селі Пакомізка на Лемківщині. Не мав він частяни в українській, ані в чужинській історіографії. Не був він, що правда, особистістю на міру митр. Андрея, проте будучи єпископом протягом тридцяти років лияв помітний вплив у житті єпархії, до певної міри уособлюючи її історію. Тому написати його біографію на широкому фоні тогочасних подій є необхідним і корисним ділом.

Чому отже досі цього не сталося? Причини видаються бути досить простими.

1. Владика Коциловський був і досі залишався у тіні митр. Шептицького, який переважував його шириною наукових зацікавлень, церковних ініціатив та політичного zaangażування. Тому зараз ведуться широкі дискусії і наукові дослідження над особою Митрополита, пишеться про нього цілий ряд магістерських робіт і докторських дисертацій, а також історичних статей і книжок. Автоматично менше уваги присв'ячується іншим владикам, а в тому числі й Коциловському.

2. Владика Йосафат помер у дуже бурхливому і трагічному для Української Католицької Церкви часі: арештовано усіх греко-католицьких єпископів, насильно ліквідовано Греко-католицьку Церкву в Україні, а на землях під Польщею виселено українське населення на північні й західні окраїни Польщі. Хиттєвою справою українців католиків було фізичне перетривання, оборона залишків релігійної і національної окремішності. Не було в тому часі змоги і зацікавленості досліджувати історію Церкви. Українська історіографія в вільному світі займалася в основному подіями національно-визвольної боротьби сорокових років, а історію Церкви приділяла відносно мало уваги.

3. Внаслідок воєнної завірюхи і післявоєнного терору багато архівних матеріалів та документів безповоротно пропало, а інші були розпорені. Архів Греко-католицької перемиської єпархії після війни був розчленований на кілька частин. Мабуть найбільша з них знаходиться у Воєвідському державному архіві у Перемишлі, досі як слід не опрацьована. Багато матеріалів зберігається в радянських архівах, які проте недоступні історикам, що пивуть об'єктивно.

Показані вище причини вносять факт вбогості й неточності того, що написано про єп. Коциловського. Між іншими можна ще нагадати факт, що в деяких кругах громадськості ще досі закидається владичі заведення celibату в перемиській єпархії, а через це вважається його нецікавим /негідним?/ для історичних дослідів.

Найбільш суцільно життя і діяльність владичі Йосафата окупляє праця о. Іреней Назарка "Йосафат Коциловський. Список перемиський 1916 – 1946" видана в Торонті 1954 р. На користь автора треба зарахувати, що це перша публікація, яка ставить собі завдання цілісно показати тему. Ця невеличка книжечка /51 сторінок маленького формату/ з однак нарізком повним неточностей і пропущень, торкається вона так дат як і фактів. Варто дежа згадати про них, тому що інші автори повторюють ті самі помилки, які бачимо в о. Назарка:

Автор нічого не згадує про студії на правничому факультеті Львівського університету, про діяльність в Академічній громаді й українському "Союзі". Пише натомість, що після матури Коциловський закінчив офіцерську школу і став капітаном артилерії. Ця неправдива інформація повторюється, мабуть за ним, "Мартирологія Українських Церков" том II стор. 105, "Богословія" 49/1985/ стор. 222 чи деякі інші автори. О. Назарко переплутує особливо деякі дати, нпр. Коциловський зробив матуру в 1896 а не в 1895 році, єп. Чехович помер 1914 а не 1916 р., питомці виїхали з Кромержя 1916 а не 1919 р. Владика в 1945 році не був ув'язнений у Тарнові й Рязові, тільки весь час у Рязові, помер не в Києві а в Чапаївці на Київщині. Недоліком цього нарису є також

панегіричні й апологетичні тони, які іноді появляються.

В архіві ОО. Василіян у Римі знаходиться стаття д-ра Степана Барана "Єпископ Йосафат Коциловський". Це - 37 сторінок машинопису, в якому, крім особи єпископа, показана також широка історія перемиської єпархії. Др Баран подає багато фактів, про які деінде зовсім не говориться, нпр.: про військову службу Йосифа Коциловського, про його батька, про початкове навчання владика, про висушення кандидатури о.д-ра Степана Бржа на перемиський престіл, та про інші мало відомі речі. Однак через перенаголошення церковно-політичної ситуації в Галичині, особа владика Коциловського начебто губиться. В праці брак також багато колючих дат, а деякі речі /місце народження Гліниє замість Пакостяк/ помилкові.

Обі наведені праці є одиницями, відомими авторам, які намагаються охочити ціле життя владика Йосафата.

Джерелом до біографії єпископа Коциловського є також стаття "Двадцять літ на владичьму престолі" що появилася 1937 року в "Всїлейному альманасї українських католицьких богословів перемиської єпархії". Її недоліком є те, що обмежується до періоду 1917-1937, поминання дитячі, молодечі, студентські і священничі періоди життя до хвиляни звбору на єпископа. Зрозуміло, що не обіймає, бо не може, дуже важливого періоду 1937-1947.

Можна хіба ще згадати редакційну статтю, що появилася в "Українському Бескиді" /березень 1936/ з нагоди 60-ліття від дня народження. Цікава вона тим, що згадує студентські роки проведені у Львові.

Іван Добряк

ХРОНІКА

Папа Іван Павло II видає другу своє енцикліку присвячену соціальним питанням:

- Курба про соціальні справи.

+ + +

При кінці лютого 1988 року поз'явився третій том Благовісника Блаженнішого Микрослава Івана.

+ + +

3-6 лютого 1988 року відбувалася у Венеції міжнародна конференція на тему "Права людини і релігійна свобода в Європі - для миру і в душі Гельсінкі". На конференції прибули представники московського патріархату. Наму Церкву представляли о.Іван Данько, Йосип Тереля і Христиня Ісаїв.

+ + +

Генеральний Віддіат для Вірних Греко-католицького Обржу в Польщі видає вдруге після війни "Греко-католицький церковний календар". Більшість тем присвячена звільнені Тисячоліття.

+ + +

Від 7 до 14 лютого в Кожаліні організовано тиждень християнської культури присвячений тисячоліттю хрещення Київської Русі. Крім богослужень до програми увійшли доповіді - яких темом були різні аспекти і події християнства на українських землях, а також концерт Молодіжного звїлейного хору під керівництвом Ярослава Подицького.

+ + +

У Варшаві в семінарійному костелі відбулася сесія з нагоди Тисячоліття, яку організував Папський Теологічний Відділ спільно з ОО.Василіянами.

+ + +

Останнім часом в різних місцевостях України миряни збирають підписи в справі легалізації Української Католицької Церкви, щоб потім представити відповідні петиції в Москві. Досі в Галичині та на Закарпатті зібрано 10.000 підписів.

ДРУКУЄТЬСЯ НА ПРАВАХ РУКОПІСУ. ВИДАЄ МОЛОДЬ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ У ЛЬВОВІ. АДРЕСА ДЛЯ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ - BOGDAN TROJANOWSKI
UL. SWIERCZEWSKIEGO 14/14 11-200 BARTOSZYCE